

„Unge viljer“

Anne Eline Christie og Carl Aagaard Østvig jr. i «Unge viljer». (Fot. N.T.B.)

(NTB.) Den norske filmen «Unge viljer», som er satt i scene av Walther Fyrst, skildrer de sosiale forhold i Norge i 1930-årene, særlig gjeldskrisen i jordbruket og fagforeningskampenes terror på arbeidsplassene. Filmens hovedpersoner er datteren av en rik industrimann og en arbeidersonn som bryter over tvert med det bysamfunnet de er vokst opp i og finner et mål og store oppgaver for sin unge arbeidskraft og sin fedrelandskjærlighet på et nybrott. Men før de kommer så langt har de begge fått se og føle hva samfunnet har å by den oppvoksende slekt. Gutten mister sin far som tar livet av seg etter at de ledende i fagforeningen har ekskludert ham og dermed for all framtid utelukket ham fra å få arbeid, og selv stempler han på arbeidskontoret dag etter dag uten det ringeste håp om å få noe å gjøre. Da er det han blir oppfordret til å melde seg til frivillig arbeidstjeneste og kommer til bonden Bjørn Storhaug i Telemark. Datteren av den asosiale industrimann har også fått øynene opp for det vrangt og skjeve i samfunnsforholdene og blir sendt til England for å få de rette anskuelser. Men hun kommer ufordervet tilbake, og også hun finner sin oppgave i arbeidet med jorda.

En av filmens hovedpersoner er bonden Bjørn Storhaug som blir kastet ut av den gamle settegården fordi han har kausjonert for sin svoger som ikke kan klare sine forpliktelser etter at deflasjonspolitikken er blitt satt inn. Med krass realisme rulles her opp den skjebnesvangre gjeldskrise i vårt jordbruk.

Filmens unge par spilles av to debutanter Karl Aagaard Østvig jr. og Anne Eline Christie. Store roller har videre Einar Tveito som Bjørn Storhaug, Martin Gisti som arbeideren og Johan Hauge som industrimannen.

Premiere på norsk film.

Det unge paret i filmen.

Den nye norske filmen «Unge viljer» framvises i dag for første gang på Victoria Kino i Oslo. Filmene, som behandler et alvorlig problem, er innspilt i Telemark og på Jar filmatelier siste sommer og høst.

Som det unge par i filmen får vi debutanter, Anne Eline Christie og Aagaard Østvig jr. For øvrig medv. bl. a. Martin Gisti, Einar Tveito og Johan Hauge. På grunn av råfilmrasjoner vil filmen foreløpig bare bli framvist få dager i Oslo, da kopien etterpå sirkulere til landets øvrige byer.

Viktoria:

„Unge viljer”

De siste norske filmene har alle vært typiske lettvektere hvor så å si alle midler helliget målet å more den store masse av kinobesøkende. Og det kan jo være vel og bra nok hvis filmen er virkelig underholdende. Ikke minst kan det være vel og bra i denne tiden da publikum både forlanger og har krav på en liten ekstra kriserasjon avkobling og i en utstrekning som aldri før nettopp søker denne på kinoene. Dertil kommer at med de innskrenkede tekniske hjelpemidler som står til rådighet og de vanskelige spilleforhold ellers, vegrer man seg foreløpig med å gå i gang med riktig store og alvorlige oppgaver. Men det er heller ingen tvil om at skal det lykkes oss å reise en fullverdig og konkurransedyktig nasjonal filmproduksjon etter krigen, så må grunnlaget for denne legges til rette no.

Med et slikt grunnlag menes først og fremst et solid økonomisk sådant, og det er sikkert at når det er etablert er meget nådd. Men like viktig i annen omgang er at vi har vilje til å gå løs på problemene og de store nasjonale filmoppgaver. Derfor er det så gledelig at norsk filmproduksjon no midt under krigen kan presentere en film som «Unge Viljers», som bekrefter at denne viljen er til stede og som virkelig overrasker positivt mot hva en kanskje kunde vente når så pass mange uprøvde krefter er gitt sjangsen til å vise hva de duger til på det hvite lerret. Filmen som delvis er innspilt i Telemark og delvis på Jar, er blitt sterkt beklippet under monteringen og vil derfor ikke unngå å få noe ujevnt over seg, men i det store og hele er det en film som holder interessen fanget fra først til sist, ja som med sine beste partier gir sterkt og gripende inntrykk.

«Unge Viljers» er en problemfilm.

Tidligere har vi hatt bare én som fortjente det navnet, nemlig «De vergeløse» i Leif Sindings regi. Her fikk vi stifte kjenskap med et alvorlig sosialt problem, nemlig den skjebne som ofte blir bortsatte, foreldreløse barn til del. Og problemet var så langt fra konstruert, Gabriel Scott hadde selv fått idéen til sin roman som filmen ble bygd over, ved å lese om et par tilfelle av samvittighetsløs framferd overfor disse «vergeløse», tilfelle så graverende at de i sin tid opprørte hele landet. «Unge Viljers» behandler ikke bare ett men selve det sosiale problem og gir derfor, om enn vi bare lærer tre familier å kjenne, hvor den ene representerer arbeiderklassen, den andre bondestanden og den tredje den velhavende overklasse, et ulike større og dypere perspektiv.

Filmen er som «De vergeløse» og kanskje i enda større grad inspirert av begivenheter som faktisk har funnet sted. Både arbeideren Albert Jensen og bonden Bjørn er tegnet etter levende modell og de som er litt eldre av år og har fulgt med og ikke glemt, de er kanskje i stand til å gjenoppfriske et par avisnotiser som i sin tid oppskaket sinnene. Handlingen i filmen beveger seg innen et tidsrom av fire år, nemlig fra 1932-36 og det er lagt vinn på å gi et korrekt bilde av «tiden». Det vil her si så meget som dens sosiale ansikt, dens uro og gjering, de gødeleggende arbeidskamper, tvangsauksjonens

Anne Eline Christie og Karl Aagaard Østvig jr.

spøkelse over bondegårdene, og selve håpløse, gråe arbeidsløsheten. Det er nok mange som her kan nikke gjenkjennende: Ja, akkurat slik var det! Den lange køen på arbeidskontoret for eksempel, eldre oppsagte arbeidere og ungdommer som aldri har hatt en skikkelig jobb kommer og får stemplet arbeidskortet sitt, men derimot arbeid? Og allikevel har de humør, iallfall noen av dem, og det de har er kanskje bare rene, skjære galgenfuglen, men det er da et lite smil i all tristheten: Velkommen tebars te køen og bare kjentfolk nesten hele veien! Også det vesle barnet til bonden Bjørn smiler enno mens auksjonsfolkene kommer og skal hente vogga det ligger i, og det unge paret som vinner bukt med håpløsheten til slutt, de har også råd til å smile fast og beslutsomt i tro på en bedre framtid.

Walter Fyrst har skrevet manuskriptet, og han har også satt filmen i scene. Dessuten har han ledet klippingen og montasjen og står selv som produsent. Derfor er også «Unge Viljers» først og fremst Walter Fyrsts. Han har både som manuskriptforfatter og regissør hatt et omfattende, for ikke å si veldig og vanskelig stoff å arbeide med, og vi vil ikke påstå at han har maktet det helt. Det skulde det også noe til. Nok er det blitt enkeltscener som gjør en både glad og varm. Kanskje først og fremst fordi denne filmen antyder muligheter når det gjelder framtidens norske filmproduksjon? Bare for å ta et spørsmål som nyrekrutteringen eller «Nachwuchs» som tyskerne sier, Fyrst har her gjort et dristig eksperiment med å la en rekke debutanter få prøve seg, og det var ikke for tidlig at en eller annen gjorde det eksperimentet.

Vi har så visst skjellig grunn til å etterlyse nye ansikter i norsk film, og «Unge Viljers» beviser den ting at disse nye ansikter de finnes et eller annet sted i vrømmelen bare det blir hentet fram, eller rettene sagt bare vi kan finne midler til å hente dem fram. Det er blitt sagt at enhver nordmann er en født skuespiller, og selv om det nok er en sannhet med vesentlige modifikasjoner, så vander det sikkert mange talenter omkring som en filmskole f. eks. vilde kunne trekke fram i lyset.

Den av debutantene i «Unge Viljers» som gjør krav på størst oppmerksomhet er uten sammenlikning Anne Eline Christie i rollen som overklassesjenta som våkner til sosialt og medmenneskelig ansvar og til slutt river seg løs fra sitt miljø. Hun er klok nok til ikke å spenne buen for høyt og hun får derved en ekte troverdighet over sitt spill, en egen fin og forstående kvinnelig følsomhet som kler rollen meget godt.

Noe av det samme kan sies om Karl Aagaard Østvig jr. Med enkle mimiske midler gir han det ærlige, litt blyge ungdommens sinn, det som ikke kan gi opp eller gi seg håpløsheten i vold, men som sier tro og urokkelig optimisme. Signe Ramberg, Karin Meyer og Betsy Holter spiller henholdsvis bondekona, arbeiderkona og direktørfrua og gir alle tilforlatelige portretter. Signe Ramberg som bondekona fortjener å nevnes spesielt